SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL ... 196. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 13, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 13-го ЖОВТНЯ 1987 Ч. 196. РІК XCIV.

Пам'ятайте про Україну!

Відбулися наради активу УНЄ і ОУМуФ у Франції

Париж (ПС ІСНО) — У суботу, 19-го вересня ц.р. відбулися тут в приміщеннях М. і І. Колачів важливі наради громадського активу системи Українська Національна Єдність і Організації Української Молоді у Франції (УНЄ-ОУМуФ). У нарідах взяло участь понад 30 осіб, з того більше як половина це була молодь. Нарадами провадив голова УНЄ інж. В. Ґеник. Прибув з далекого Ліону й голова ОУМуФ Х. Слижук. Після дискусії та обширної виміни думок присутні прийняли до відома, одобрили або взяли однозгідні рішення в таких справах:

Франкомовний журнал — його необхідність дається відчувати щораз більше. Мимо своєї позитивної ролі в ділянці інформації не-українців, теперішній періодик „Ешанж" не зовсім відповідає зацікавленням та потребам української франкомовної громади та молоді, яким не є доступана україномовна преса. Затримуючи назву „Ешанж" та дирекцію видання, новий періодик має стати своєрідною синтезою між давнім франко-українським „Бюлетеном", франкомовною „Ля Пароль" та теперішнім „Ешанж". Питання перідоичности нового „Ешанж" залишилося, покищо, відктитим. Редакційна колеґія: В. Ґеник, К. Гузар-Угрин, А. Жуковський, О. Корчак, О. Малинович, В. Малинович; адміністратор: А. Бойко, секретар: Н. Кульченко. Поява першого числа запляновано на кінець листопада 1987 року.

1.000-ліття Християнства України — ці історичні відзначення відбудуться спільно, при співучасті обох Церков та всіх суспільних і культурних організацій Франції. Святковий комітет очолює Владика Михаїл Гринчишин. УНЄ та ОУМуФ беруть активну участь в підготові.

ІНАЛЬКО-Національний Інститут Східніх Мов та Цивілізації; наради підкреслили ще раз необхідність плекання української мови та поширювання знання про Україну серед молоді; ІНАЛЬКО, при славній паризькій Сорбонні, дає таку можливість. Але справа не тільки в студіях українознавства; йдеться також про втримання катедри українїстики при Сорбонні, професорів українознавства та місця України на міжнародному науковому полі; робляться заходи для відкриття секції ІНАЛЬКО в Ліоні, справа, якою піклується особливо проф. Круба.

Відновлення діяльности паризької філії ОУМуФ — паризька філія Організації Української Молоді у Франції відновила свою діяльність. Новообрану Управу очолила Наталка Ґеник; вона дала короткий, але змістовний звіт про напрямні та програму праці на майбутнє.

Наради закінчилися холодною перекускою, „у вишневому садочку", де завітав і парох храму св. Володимира Великого, о. Я. Селевич, та проф. Круба, викладач в ІНАЛЬКО.

Заплановано широку програму конференції НТШ у Філядельфії

Чикаґо (ІФС НТШ). — Подібно, як і інші українські наукові установи, Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА відзначить ювілей Тисячоліття Хрищення Руси-України окремою ювілейною конференцією, що відбудеться 23-25-го жовтня ц.р., у Філядельфії. Програмою конференції займається Історично-філософічна секція, а співорганізатором на місці є Управа Осередку праці НТШ в Філядельфії.

Як інформує дирекція Історично-філософічної секції, зголошено на конференцію 25 доповідей з Америки і Канади, які будуть виголошені у вісьмох сесіях.

У п'ятницю по полудні, 23-го жовтня, відбудеться перша історична сесія у приміщенні Філії Українського Католицького Університету. В суботу, 24-го жовтня в Олні голл університету ЛяСалл буде проведена англомовна сесія з трьома доповідями, а по полудні — дві історичні сесії та паралельно дві літературознавчо-мовні та з галузі культури сесії. Вечером того ж дня в Юніон будівлі того ж університету відбудеться святкова вечеря з виступом проф. Омеляна Пріцака.

У неділю, 25-го жовтня, заплановано у Філії УКУ ранню сесію з різних питань, а по полудні сесію з мистецтвознавства і музикознавства. Всі зголошені доповіді заповідаються цікавими, що їх згодом дирекція секції плянує видати в окремому томі „Записок НТШ".

Вступ на конференцію відкритий для ширшої публіки; реєстрація, що включає і участь у вечорі — 20 дол., а сама вечеря — 15 дол. За детальними інформаціями слід звертатися до голови Осередку праці НТШ, д-р Богдана Романенчука, або до проф. Леоніда Рудницького телефон в університеті ЛяСалл: (215) 951-1200.

Вибрали нову Управу ОДУМ в Чикаґо

Чикаґо (ОКО). — У суботу, 26-го вересня ц.р., тут відбулися Загальні збори філії ОДУМ, на яких після звітів та обговорення діяльности філії та Управи, яку очолювала Наталя Коновал, вибрано нову Управу на дворічну каденцію.

Головою філії вибрано Андрія Скибу, який з дитячих років є в ОДУМ. Він був членом струнної оркестри, струнного ансамблю, ансамблю бандуристів, довший час вів разом з Марійкою Чичулею українську радіопередачу та є членом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка в Дітройті. Він також бере живу участь в американському політичному житті в Республіканській партії та асистентом стейтового сенатора-українця Володимира Дудича.

Крім нього до Управи вибрані: Олександра Косогор — заступник голови, Орися Завертайло — організаційна референтка, Василь Коновал — скарбник, Мотя Пошиваник — секретарка, Ірка Скиба — референт юного ОДУМ, Олексій Коновал — преса та радіопередачі, Маруся Луппо та Василь Мирутенко — спортові референти. До Контрольної комісії вибрано Олексія Пошиваника (голова), Миколу Скибу та Володимира Коновала.

Філія має групу бандуристів, яка часто виступає на різних українських та американських імпрезах під керівництвом Павла Пошиваника, струнний ансамбль, яким керує Віктор Войтихів, та співочу групу дівчат, яку вчить Дмитро Грушецький. З 1961 року й до цього часу філія надає раз у місяць десятихвилинні радіопередачі у неділі на програмі подружжя Люсі та Степана Самбірських. Вони присвячуються різним відомим українським діячам, подіям та ОДУМ. Кожна радіопередача ведеться іншим диктором-одумівцем і прикрашується однією музичною точкою чи піснею.

„Вашінґтон Пост" з признанням пише про Р. Бабак

Вашінгтон. — Тут у катедрі св. Матея відбувся в п'ятницю 2-го жовтня ц.р. концерт, в якому співала відома українська солістка меццо-сопрано, Рената Бабак.

З того приводу появилася обширна рецензія у „Вашінгтон Пост" з 3-го жовтня ц.р. пера Джозефа МекЛеллана, в якій рецензент з великим признанням пише про цей виступ Р. Бабак, в якому вона показала „багацтво тонів, драматичну силу і прецизність стилю". Він підклреслює також вміння співачки орудувати своїм голосом відповідно до прегарної акустики, яка є у цій катедрі, так, що хвилями видавалося немов ці пісні були співані дуетом, а часами немов співачка співала із цілим хором. В її програмі були італійські та російські композиції в чому, як автор статті, зазначує вона проспівала три різні „Аве Марія", одне в українській мові.

Нав'язуючи до її українства рецензент посвячує у статті багато місця її антисовєтській настанові і українському націоналізмові. Вона, як пише американський журналіст, має докази, що саме тому совєтський уряд ужив натиску на Заході, щоб від її утечі в 1973 році не допускати до її співочої кар'єри. Тим разом, однак, на концерті серед публіки був перший секретар совєтської амбасади Олег Дяченко з дружиною і тому американський рецензент застановляється чи не дійте в ім'я „гластості" до примирення поміж мистцями-вітакчами і совєтською владою, хоча він уважає це мало правдоподібним, але все ж більше можливим, як це було перед роком чи двома.

ВШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ К. ЗАРИЦЬКОЇ

Ню Йорк. — Перший Відділ СУА вшанує героїню Катю Зарицьку в другу річницю смерти святочними сходинами, які відбудуться тут в неділю, 18-го жовтня, в год. 1:30 в Домівці СУА, 108 Друга аве. В програмі: доповідь — редактор Уляна Любович, сольоспів — сопрано мгр Лариса Магун-Гурин, акомпаньямент — д-р Марта Мачай, деклямація — Наталія Матрінга.

В УІА виступить С. Шкафаровський

Ню Йорк (УІА). — У суботу, 17-го жовтня ц.р., о год. 6:30, Український Інститут Америки влаштовує своє річне „Осіннє привітання" для членів, приятелів і сусідів.

У концерті виступить бас Чикаґської ліричної опери Стефан Шкафаровський з програмою творів. Музичний директор УІА Тома Гриньків акомпаньюватиме співакові при фортепяні. Під час прийняття після концерту можна буде познайомитися з виконавцями. Добровільний даток 25 дол.

Вашінґтон підтримує Пекін у справі Тибету

Вашінгтон. — У тибетській столиці Льгазі відбулися масові заворушення, учасники яких протестували проти китайського поневолення. Китай анексував Тибет у 1950 році. У 1959 році там вибухнуло повстання, після придушення якого даляй лама, що є духовним і світським керівником тибетців, втік за кордон і проживає від 1962 року в Індії. Пекін твердить, що Тибет є споконвічною китайською територією. Вашінгтон визнає китайський суверенітет над Тибетом ще від 1940-их років, а з 1978 року офіційно вважає, що Тибет є частиною китайської території.

Після недавніх антикитайський демонстрацій в Льгазі, коли протести набрали особливо бурхливого характеру, було вбито не менш як 14 осід. Однак китайський речник повторив твердження Пекіну, що в той день загинуло всього шість осіб. Він заявив, що вони були вбиті хуліганами, які відібрали зброю від міліціонерів.

Раніше пекінські представники говорили, що всі шестеро вбитих є китайцями. Однак західні лікарі в Льгазі повідомили, що серед загиблих не менш як вісім тибетців.

У вівторок, 6-го жовтня, біля 60 тибетців викрикували ім'я даляй лями коло одного з урядових будинків Льгази. Озброєна китайська охорона негайно заарештувала демонстрантів, які були буддійськими монахами у звичайному одягу. Біля 2,000 міщан, які стояли навколо, не зробили спроби заступитися за арештованих. У середу виповнилося 37 років від того дня, як Китай анексував Тибет. Однак у місті панує спокій. Як предсказували чужинецьким репортерам місцеві жителі, річниця анексії повинна пройти без бурхливих публічних протестів, бо китайська міліція продемонструвала, що готова стріляти в людей, як це сталося 1-го жовтня. В Льгазу прибуло біля тисячі китайських міліціонерів. Очевидно, прийняті заходи принесли плоди: як повідомляють з Тибету, в усякому разі на початку дня, ніяких публічних протестів у місті не було.

Демонстрації минулого тижня були викликані тим, що китайський уряд заарештував кількох монахів. Критики розцінюють ці дії Пекіну, як порушення прав людини, однак офіційний Вашінгтон став на сторону комуністичного Китаю. Хоч від 1979 року, коли ЗСА і Китай обмінялися амбасадами, Вашінгтон не раз звертав увагу на порушення прав людини в Китаї. Він робив це таким чином, щоб не заторкнути почуття пекінських керівників.

1-го жовтня Державний департамент падіслав Конгресові 24-сторінковий рапорт про становище китайських національних меншин. Як пише „Ню Йорк Таймс", розділ, присвячений Тибетові, написаний „у піднесеному тоні". Державний департамент відзначив, що, починаючи від 1980 року, Пекін вживає заходів для оздоровлення атмосфери в Тибеті і для зміцнення економіки цієї автономної области. Він обіцює зберігати „унікальні культурні, мовні і релігійні традиції" тибетців. Звіт Державного департаменту був складений ще перед останніми кровопролитними подіями.

Хоч Адміністрація висловила солідарність зі становищем Пекіну в тибетській справі, у вівторок, 6-го жовтня, 96 членів Сенату ЗСА проголосували резолюцію, яка осуджує дії Пекіну в Тибеті і закликає президента Роналда Реґена зустрітися з Даляй ламою. Проти не голосував ніхто. Однак працівники Державного департаменту зустріли резолюцію Сенату ворожо, заявивши, що вона викличе різкий протест зі сторони Пекіна і приведе до погіршення американсько-китайських відносин.

ІРАН ПОГРОЖУЄ ЗСА РАКЕТАМИ „СТІНҐЕР"

Ню Йорк. — Амбасадор Ірану до Організації Об'єднаних Націй Раджаві Корассані заявив офіційно кореспондентам, що його земляки, тобто іранські екстремісти, прихильники диктатора у священичій рясі аятолли Хомейні, „придбали" американські протилетунські ракети типу „Стінґер", які вони у кожній хвилині можуть вжити проти американських військових кораблів і літаків у Перській затоці в першу черґу, а також проти цивільних пасажирських літаків. Корассані при тому підкреслив, що війна між З'єднаними Стейтами Америки і Іраном вже почалась, хоч офіційно не виповіджена, але, мовляв, вона тим більше небезпечна, бо буде вестися з укриття усіма можливими засобами.

Політичні спостерігачі, аналітики і поінформовані особи в Адміністрації президента Роналда Реґена переконані, що заява іранського амбасадора була призначена в першу черґу на „експорт", тобто для посилення контроверсії в обидвох палатах Конґресу, який як відомо, домагається, щоб Президент ЗСА дотримувався прийнятої в 1973 році резолюції про виповідження війни, бо в іншому випадку Конґрес буде змушений голосувати над справою виведення усіх американських збройних сил з Перської затоки. При цій нагоді деякі конґресмени й сенатори запитували Адміністрацію, яким способом в руки іранських „революційних ґвардистів" попали американські ракети „Стінґер" і домагалися переведення докладного слідства в цій справі. Деякі із законодавців підозрівали в „чорній торгівлі" Ізраїль, у заміну за випущення іранських жидів, які тисячами виїжджають тепер через Відень і Рим до ЗСА, Ізраїля й інших західніх країн, а також афганських повстанців мугаджедінів, які в останніх двох роках отримали більшу кількість цих ракет для зламання совєтського спротиву і сповільнення масового бомбардування цивільних пунктів.

Без сумніву, режим Хомейні використає згадані ракети також у війні з Іраком, головно проти іракського летунства, яке часто бомбардує іранські рафінерії нафти, військові бази, індустрію, військові кораблі тощо.

Перші познаки про те, що іранські екстремісти є в посіданні ракет „Стінґер" були вже видні під час конфлікту американських гелікоптерів, які затопили три іранські міні-кораблі на одному з яких американські моряки відкрили дві ракети „Стінґер". Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, коли його запитали про це кореспонденти, підтвердив ці поголоски кажучи, що він не знає звідки взялися в руках „революційних ґвардистів" ракети і яку кількість вони зуміли придбати. Сен. Денніс ДеКонсіні демократ Арізони і критик збройневої політики Адміністрації Р. Реґена заявив, що міжнародний тероризм має тепер в руках небезпечну зброю, якою може тероризувати навіть великі держави світу. „Тепер найбільший ворог ЗСА має нашу найкращу і найможернішу зброю", — заявив ДеКонсіні. „Яким способом вона попала в їхні руки?" — запитували інші законодавці, які настоювали на стислому слідстві цієї справи і гострого покарання тих, які передали в руки іранцям ракети „Стінґер". Існує однак можливість, що „чорні сили" перепачкували ці ракети до Ірану під час продажу зброї ЗСА для режиму Хомейні в заміну за звільнення закладників. Справу ракет „Стінґер" перевірятиме також Сі-Ай-Ей.

Чорнобильська катастрофа нічого не навчила совєтських керівників

Москва. — Виступаючи на пресконференції, з участю совєтських і закордонних кореспондентів, заступник міністра атомової енергетики в СССР Александр Лапшін повідомив, що в різних частинах Совєтського Союзу розпочались будови 11-ох нових атомових станцій, а до 1995 року їх кількість має збільшитись у три рази, до кінця століття аж у п'ять разів. Під теперішню пору, згідно з інформаціями згаданого заступника міністра, діє 17 нуклеарних станції (42 реактори), більшість з них побудовані в европейській частині СССР, а через 20 років діятимуть вже 70 нуклеарних станцій з 150 реакторами.

Західні спеціялісти, які слідкують за розвитком атомової індустрії в Совєтському Союзі кажуть, що це число не таке то вже й велике, коли взяти до уваги, що у З'єднаних Стейтах Америки ще в 1983 році працювали на повну пару 130 реакторів, але враховуючи совєтські умови, брак належної енергетики при будові атомових станцій, недбальство робітників і керівного персоналу, (доказом чого була катастрофа в Чорнобилі), кожна нова електростанція з атомовою енергією становить поважну загрозу для населення.

Західні кореспонденти, які брали участь у пресовій конференції завважили, що інформації А. Лапшіна не попали на сторінки численних совєтських газет, а були тільки один раз згадані під час вечірніх новинок московського радіо. У зв'язку з тим, що кожна атомна станція становить загрозу для населення, в останньому часі, головно в існуючій тепер атмосфері „гласності", населення в СССР підносить голос протесту проти будови таких станцій серед гущі населення і рекомендує будовати їх в тундрі, казахстанських пустелях, горах, підземлею й інших віддалених місцях. За такою розв'язкою був також академік Андрей Сахаров і деякі українські літератори, які свого часу писали до цієї теми, статті чи листи з рекомендаціями, наприклад, Борис Олійник, який заявляв, що в Україні, густо заселеній республіці, розміщено аж 10 таких станцій з усіх 17. Тому не дивно, кажуть спостерігачі, — що в Україні почали протестувати проти будови подібної атомової станції в Чигирані, покликаючись на загрозу і на історичність самого міста й його околиць. Протест проти такої будови підписала група українських письменників, серед якої був також перший секретар полтавського обкому компартії і їхній відкритий лист був надрукований в „Літературній Україні".

Як і треба було сподіватись, пропозиції про перенесення атомових станцій у незаселені місця, або слабо заселені, був відкинений компартією і совєтськими атомовими пляновиками. Для цього вони навели чимало арґументів, які, однак не витримували критики, бо йдеться тут про захорону населення.

А. Лапшін не хотів зупинятися тільки на Чорнобилі і взагалі не відповідав на питання західніх журналістів, якщо вони заторкували питання території України.

ЗУСТРІЧ З Д. ШУМУКОМ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Тут в приміщеннях Українського Народного Дому в п'ятницю, 16-го жовтня ц.р., Президія УАКРади та Управа Відділу УАКРади в Ню Йорку, о год. 7-ій вечора, влаштовують обід-зустріч з Данилом Шумуком. Вступ 15 дол. від особи ,25 дол. від подружжя Особисто зголошуватись від понеділка до четверга включно, від год. 10:30 до 12:30 перед полуднем, а в п'ятницю від год. 5-ої до 7-ої вечора в канцелярії УАК Ради, при 142 Друга авеню.

У СВІТІ

МІНІСТЕРТСТВО ОБОРОНИ Західньої Німеччини проголосило офіційно про висилку трьох військових кораблів ФРН у Перську затоку, як вияв солідарности Німеччини з іншими членськими державами НАТО, які дбають про забезпечення руху торговельних кораблів, зокрема оливних танкерів, без вільної плавби яких постраждала б економіка багатьох країн. Крім того йдеться про сам принцим вільного руху кораблів Перською затокою, яка мусить бути забезпечена за всяку ціну, — заявив кореспондентам міністер оборони Західньої Німеччини Манфред Вернер.

ТУНІС ПРОДОВЖУЄ КАРАТИ смертю мусулманських терористів, не зважаючи на погрози вбивства президента Тунісу Габіба Бурґібу, який доречі, категорично відмовився помилувати двох мусулман-фундаменталістів, 25-річного Мереза Бодеґа і 24-річного Больбаба Декіля, які були засуджені туніським судом на кару смерти. Присуд було виконано в кінці минулого тижня. Годину після виконання екзекуції мусулманська організація „Свята війна", головні бази якої знаходяться в Ливані, виповіла формальну війну Тунісові, а головно урядові очолюваному президентом Бурґібою.

ПРЕДСТАВНИКИ СОВЄТСЬКОГО Союзу на переговорах у Женеві несподівано для усіх, зокрема для голови американської делеґації, який вважав, що майже всі справи вже полагоджені під час зустрічі державного секретаря ЗСА Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Адуардом А. Шеварднадзе у Вашінгтоні, висунули нові вимоги, щоб дозволити СССР задержати певну частину їхніх ракет короткого засягу з атомовими головками, аж до часу поки не будуть знищені усі 72 західньонімецькі ракети І-А, атомові боєголівки до яких знаходяться в руках ЗСА. Ця пропозиція, очевидно, анулює раніші заяви Е. Шеварднадзе про „погодженість у принципі" і відкриває двері для нових затяжних переговорів й дебат. Американська делеґація відкинула совєтські вимоги, — заявляють представники Державного департаменту, який буде намагатися виявснити, що криється за цією новою пропозицією СССР.

ФРАНЦІЯ, ВЕЛИКОБРИТАНІЯ й деякі інші членські держави Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО) затурбовані новою політичною й військовою стратеґією Західньої Німеччини, яка, у випадку відтягнення американських і совєтських ракет з Центральної, Східньої і Західньої Европи, схиляється до думки проголосити територію Федеративної Німецької Республіки вільною від нуклеарної зброї зоною, тобто фактично прийняти совєтську колишню пропозицію про створення в Европі так званої „мертвої зони". Очевидно, тоді також французькі і британські військові відділи, випосажені нуклеарною зброєю, немали б права вступу та територію Західньої Німеччини, яка тепер відіграє в НАТО головну ролю. Крім того Европа турбується, що вона може стати прицілом комуно-московського імперіялізму, якщо політична ситуація погіршиться в майбутньому.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена знову злагіднив правила амнестії для нелеґальних імігрантів, які хочуть постійно жити в Америці. Речник Служби іміґрації і натуралізації Верн Джервіс заявив, що це буде спеціяльно корисним для околиць метрополітального Ню Йорку, де число зголошених на амнестію було набагато меншим, як того сподівались.

БІЛИЙ ДІМ, щоб запевнити одобрення Конґресу на продаж зброї Савдійській Арабії вартості 1 біл. дол., усунув зі своєї листи 1,600 протитанкових ракет типу Маверік. Це відтягнення було узгіднене з провідниками Сенату, щоб заощадити непотрібні суперечки в Конґресі про продаж зброї Савдійслійській Арабії в той час, як ця країна співпрацює з Америкою в Перській затоці. Деякі конґресмени твердять, що савдійцям ці ракети не є потрібні, бо в них немає безпосередньої загрози з боку Ірану, але натомість можуть ці ракети в майбутньому ужити проти Ізраїля.

СЕНАТ, ОГІРЧЕНИЙ зволіканням Державного департаменту і Совєтського Союзу, проголосував закон, який наказує закрити совєтську амбасаду у Вашінгтоні, натомість пропонує збудувати нову в місці де вона не буде вживана як база розвідки. Раніше Сенат проголосував поправку, що дала змогу Державному департаментові створити бюро, яке буде наглядати над будовою американської амбасади в Москві.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН найменував нового секретаря Департаменту транспортації, ним став Джеймс Бурнлі, адвокат з Північної Каролайни. Рівночасно іменував Мімі Досон на його заступника та відмітив, що у їхніх особах Департамент транспортації має сильних провідників, а спеціяльно в ділянці повітряних летів.

ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОЇ Розвідчої Агенції Вілліям Вебстер заявив, що на його думку шеф Сі-Ай-Ей не повинен бути головним актором в політичних дискусіях та повинен вистерігатися бути прихильником одної чи другої сторони. Виступаючи перед репортерами, Вебстер говорив про те, що Сі-Ай-Ей не може мати своєї власної політики.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН проголосив південну Каліфорнію районом великого пошкодження та наказав дати федеральну допомогу на тимчасові помешкання. Це його проголошення, відкриє можливості субсидій та позичок на низьких відсотках для відбудови домів і підприємств. Школа заподіяна першим землетрусом 1-го жовтня ц.р. носить біля 125 міль. дол. Число людей, що втратили дах над головою, дійшло до 2.235 осіб, згідно зі заявою речника бюра Непередбачених випадків, Синді Кавано.

КОМІСІЯ ПАЛАТИ Репрезентантів проголосувала законопроєкт, що дозволив би публічним урядовцям включатися активно в політичні акції країни, бути кандидатами політичних партій тощо.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польща приготовляється до нових „експериментів"

Ген. Войцєх Ярузельські, перший секретар Польської об'єднаної робітничої (комуністичної) партії (ПОРП), президент країни і голова Ради оборони, перестудіювавши теперішню совєтську політику „гласности", що її підтримує генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов і його прихильники, і порозмовлявши особисто з М. Ґорбачовим, вирішив увести деякі економічні зміни також у Польській Народній Республіці.

Для цього він заплянував перевести всенародний опит серед населення, щоб в такий спосіб забезпечитись підтримкою народних мас, зокрема виборців, тому, що економічні експерименти в комуністичних країнах, зокрема в Польщі, все кінчалися господарською кризою, браком конечних сільськогосподарських товарів і тим самим „притяганням паска" більшости населення.

Проголошення референдуму, здається другого в історії комуністичної Польщі, наступило після того, як польський парлямент одобрив господарські пляни країни на чергову „п'ятирічку", тобто до 1990 року. Перед тим ці пляни були дискутовані на форумах Політбюра і Центрального Комітету ПОРП.

Подробиці економічної програми покищо не попали на сторінки урядової преси, але деякі урядові особи, втаємничені в ці справи, заявили, що економічна, включно із сільськогосподарською програмою дуже злібералізована і залишає багато місця для приватної ініціятиви.

Польща у тому відношенні і так набагато різниться від СССР й інших країн, а особливо сільське господарство залишилося в більшості у приватних руках, існує чимало приватних підприємств, польські громадяни є власниками майна, зокрема мешканевих будинків і тому господарський сектор дуже обережно оцінює нові експерименти уряду які, як показала дотеперішня практика, ніколи не були дуже успішними.

Один з партійних функціонерів, який брав участь у засіданні Центрального Комітету ПОРП, заявив, що ген. В. Ярузельські ставить проблему змін у площині конечности переведення змін, а населення мало б голосувати тільки про час і темпо таких змін. Референдум мав би бути переведений до кінця цього року з таким вислідом, що не буде переможців чи переможених. Тобто уряд не резиґнуватиме навіть тоді, як референдум випаде в його некористь. Без сумніву, як каже член Політбюра ПОРП Марек Гольдаковські, відповідальний за розвиток економіки, уряд мусітиме зрезиґнувати із стислої контролі деяких підприємств, якщо хоче допустити до вияву приватної ініціятиви в економіці.

Інакше заходи уряду будуть засуджені на неуспіх, як це вже було раніше, коли компартія хотіла за всяку ціну контролювати все життя підлеглих їй громадян.

Ольга Кузьмович

ТАЄМНИЦІ „ОСТАННЬОГО ІЗ МОГІКАНІВ"

Минув саме місяць, коли по всьому світу рознеслася вістка про смерть „останнього з могіканів" — співробітників Гітлера — Рудольфа Гесса.

Ця смерть була овіяна такою таємницею, як ціле життя цієї дивної людини, що із заступника Адольфа Гітлера стала відтак для фюрера і його приклонників найбільшим ворогом, а то і божевільною людиною. Перша новинка про смерть 93-літньої людини, яка більшість свого життя провела у в'язниці, в тому останніх двадцять років як єдиний в'язень великої тюрми в Шпандау, викликала серед німців Західньої Німеччини велику полегшу, що вкінці природною дорогою розв'язалася і ця прикра справа. Але радість була передчасна, коли відтак виявилося, що Р. Гесс не помер наслідком старости чи недуг, а задушився „необачно" залишеним робітниками електричним каблем. Це відкрило скриньку Пандори; вся преса на Заході а вже зокрема німецька і всі можливі засоби масової інформації навипередки давали здогади, припущення, аналізували минуле і цю прецікаву та таємничу постать, якою був і залишився навіть своїм способом смерти Р. Гесс.

В Европі ми мали нагоду читати десятки статтей, споминів, інтерв'ю, а передусім також оглядати на телебаченні всю вже забуту історію несподіваного для всіх перелету Р. Гесса у 1941 році до Великобританії, що закінчився щоправда щасливою висадкою біля посілости, князя Гамілтона, але не приніс ніякої зміни у дальшому перебігу Другої світової війни, тому що Гесса взяли в полон. І так він у самоті просидів до 1945 року. Не зважаючи на всі здогади, спомини очевидців, проведених інтерв'ю залишилося, однак, таємницею, що властиво було ціллю Гесса у перелеті до Великобританії і чи він зробив це кермований своїм власним бажанням, чи на приказ Гітлера, якого, — як тепер переконують усі знавці часів нацизму, — він беззастережно обожав. Невиясненою залишиться також для істориків дійсна причина чому саме Гесс попав у неласку у свого „фюрера" і з посту його заступника був здеградований до ще одного із постійного „почоту" Гітлера. Все ж таки після смерти Гесса европейські журналісти на Заході пригадували постійно факт, що Р. Гесс сидів на лаві оскаржених на процесі в Нюрнберзі і 1-го жовтня 1946 року був засуджений за „змову проти миру і підготову агресивної війни" на доживотну тюрму. Не зміняло нічого те, що він далеко не був так причетний до воєнних злочинів, як інші підсудні у Нюрнберзі, і коли інших або розстріляли або, відтак, після років ув'язнення, звільнили, Гесс залишився далі у в'язниці Шпандау під опікою чотирьох держав і коштом мільйонів німецьких марок мусіли платити німецькі громадяни.

Тому то німецька преса після його смерти з притиском підкреслювала скільки коштувало утримання в'язниці і сторожів у Шпандау, як теж усі намагання звільнити цього „останнього з могіканів" включно з недавньою інтервенцією президента Вайцзекера у Москві і голови уряду Гельмута Коля. Совєтські власті до кінця не хотіли погодитися на звільнення старої хворої людини і справжня причина цієї запеклости — залишилася невідома.

Дивним збігом обставин, а може за ради сенсації, саме тоді, коли усі стояли під враженням такого кінця Р. Гесса, в одному з театрів Гамбургу ішла п'єса, побудована на його житті. Здається, можна було в обличчі смерти трохи почекати із виведенням цієї п'єси, де правда була перемішана з уявою автора.

У почитному французькому журналі „Фіґаро" недавно появився довший репортаж про смерть Гесса, людини яка все ще не сходить із сторінок европейської преси. В ній французький кореспондент із „достовірних джерел" висуває теорію, чому саме совєтські власті так вперто не хотіли погодитися на звільнення Гесса, не зважаючи на його затяжну недугу, старість і передусім недоречність тримати велику в'язницю і десятки сторожі для однієї людини. На підставі інформацій „Фіґаро" в 1952 році сам Сталін казав привезти Гесса із Шпандау до Дрездену і там відбулися розмови із найвищими совєтськими чиновниками. Гессові запропонував Сталін, щоб цей згодився бути президентом Німеччини і своєю славою серед німців злучити поділену Німеччину в одне, розуміється, із комуністичним урядом. Гесс не погодився, — як пише „Фіґаро", — і від того часу совєтський уряд зі завзяттям протиставився усім заходам звільнення Гесса з тюрми.

Чи справді так було, важко нам, стороннім, ствердити, але це ще одна із таємниць Р. Гесса, що її він взяв із собою у могилу. Залишилося також досі невиясненим сам спосіб смерти останнього в'язня у Шпандау, чи справді він наклав на себе руку, як вже пробував в часі тих довгих років тричі? Чи хтось допоміг йому в цьому залишаючи цей непотрібен нікому електричний шнур? І чому спершу подавали, що він помер природною смертю? Тисячі невиясненних питань насуваються усім після смерти цієї людини. Тому теж не диво, що німецька преса називає його „сучасним Каспаром Гавзером", пригадуючи цю таємничу людину, яка появилася у Нюрнбергу у XIX сторіччі, і якою стільки займалися ні-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

ПОВІСТЬ ПРО АМЕРИКАНСЬКУ УКРАЇНКУ

Володимир Мерещак, „Дівчина з Америки", романтична повість, літературна й мовна редакція Миколи Дупляка, його ж і передмова, обкладинка Надії МалярАндрус, портрет автора, в залученні автобіографічні „Листки з життєпису" та його вірш „Як проміння волі кров'ю залилося", накладом авторової дружини Анастазії, Напанок, Н.Й., 1987, ст. 135.

Всупереч несприятливим життєвим умовам, довго плекав Володимир Мерещак свою задушевну мрію — посвятитись літературній творчості. Дарма що пізно в житті, все ж таки він здійснив свою творчу тугу, видаючи упродовж несповна одного десятиріччя одну книжку за одною свого авторства. За поетичною збіркою „Жевріюча ватра" (1979) почергувались три прозові твори, „Така вона була" (1982), „Як марно зів'яв той первоцвіт" (1987), про що була вже мова у „Свободі", і в цьому ж таки році тількищо появився новий плід Мерещакової творчої снаги, „Дівчина з Америки".

Така показна продуктивність автора у недовгій черзі появ його творів, звичайно збуджує зацікавлення до нього в читачів, а втім іще більше спроможен зацікавити заголовок нової появи. „Дівчина з Америки" — безумовно цікава тема для наших американських земляків. Немає сумніву, що того роду тематика заслуговує на відповідне опрацювання її в повістевому жанрі, проте чомусь обминають наші літератори цей, здавалося б, вдячний літературний матеріял — чи не достає потрібної відстані часу? Правда, появлялись твори на споріднені теми, от хоча б „Її Нью Йорк" Дарії Ярославської. Але цього не досить, буттєва проблематика української жінки в Америці далеко не зчерпана. Цю наявну дійсність жіночої участи в закріпленні українства в цій країні треба обов'язково в нашій літературі поглибити, осмислити. Покищо маємо тільки спроби накреслити важливість теми. Однією з таких побіжних спроб є й „романтична повість" В. Мерещака.

За сюжет „Дівчини з Америки" послужив авторові мотив повороту українки з Америки в батьківщину. Це теж дійсна й потенційна в майбутньому, зовсім не надумана, тема. Пригадати б одну замітну подію з життя старшого покоління американських українців 1930 років. Після смерти колишнього канцлера філядельфійської митрополії, о. Олександра Пика, його дружина виїхала з дітьми на рідні землі. Одна з її доньок, Ірина, стала згодом студенткою Університету Івана Франка у Львові, а при тому включилась у політичну діяльність ОУН. Після її арешту органами НКВД в 1940 році, отримала Ірина Пик під час процесу Екзекутиви ОУН, разом з іншими 50 підсудними, смертний присуд. Завдяки обмінові між урядами ЗСА й СССР у справі двох совєтських шпигунів і націоналістки Ірини, врятовано її життя й вона повернулася до країни свого народження. В осамітненні й наражена на цькування большевицької контррозвідки в ЗСА, Ірина щастя тут більше не знайшла й померла серед дуже трудних умов життя в 1977 році.

Як же розв'язав питання повороту американської українки до краю В. Мерещак? Головним персонажем його „Дівчини з Америки", побіч героїні Нусі, є Богдан Чечота, що йому твір і присвячено. Здібний і активний член сільської громади, Богдан, знайомиться з новоприбулою дівчиною з Америки, гарною й розумною Нусею Дубоцькою, чиї батьки були там заробітчанами. Доньку посилали вони там до недільної школи, де й вона бездоганно вивчала рідну мову. Доробившись майна, родина Дубоцьких повернулась на батьківщину, що тоді перебувала під польською займанщиною. Між молодими, Нусею й Богданом, зав'язується щира приязнь, що довела своєчасно до кохання. Проте, на шляху щасливого завершення їхнього зв'зку подружжям стануло важке занедужання Богдана, що причинило його перечасну смерть.

Автор наділив свою героїню Нусю прикметами характерної, вірної своєму нареченому до кінця, подруги, що визначається піднеслими і глибокими почуттями. Ствердивши, що вдруге вона вже не зуміє так міцно когось покохати, як Богдана, вона тратить охоту до суспільних зв'язків і рішається повернутись до Америки, аби там „віднайти себе", пересвідчитись щодо призначеної їй цілі життя. Зі смертю нареченого померкли обрії її особистого життя. Новий, ще не освоєний світ, перестав приваблювати її.

Авторова трагічна розв'язка сюжету в повісті може мати свій глибокий символізм — в роді: важко закоріненій квітці розвинутися у іншому підсонні; або ж: перещепитися з одної в іншу культуру вимагає зусиль, на які не кожен здатен. Повернення на рідні землі батьків становить інколи й непосильну проблему.

Інші дійові особи твору, як от Стефко, братанич Богдана, мають усі познаки епізодичного характеру. За них звичайно говорить автор своїм реалістичним, описовим стилем. „Дівчина з Америки" — це, на нашу

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

100-ліття народин О. Архипенка

Століття з дня народження Олександра Архипенка відзначив міжнародний мистецький світ виставками його праць в ряді різних міст. Між іншими, така виставка відбулася в Вашінгтоні і Тель Авіві, де знаходиться багато його скульптур.

Українська громада відзначає ці роковини відчитами, бо ані наш музей чи хтось з приватних осіб не має вистачаючої кількости творів цього мистця, для влаштування індивідуальної виставки.

Виставки ці в публічних приміщеннях знаходять, річ зрозуміла, відгуки в пресі. Будучи суб'єктивними виявами опіній поодиноких осіб, деякі з них, мабуть, не були оперті на спокійний, фаховий аналізі.

Олександер Архипенко, мистець міжнародної слави, інноватор, співтворець нового стилю у мистецтві, який на десятки літ опанував усякі прояви мистецької творчости, і впливи якого не минули ще сьогодні, він філософ мистецтва та знаменитий учитель, — все ще, до певної міри, є предметом неоднозгідної критики.

І так Енциклопедія Бріттаніка характеризує Архипенка як скульптора і маляра, який створив новий стиль. МекҐро Енциклопедія мистецтва говорить про нього як про одного з перших експериментаторів й найбільш впливового учителя у модерній скульптурі.

Натомість Джейн Еллен у газетній статті заявляє, що хоча Архипенка вважають піонером кубістичного напряму, він є тільки „добрий технік" і його творам бракує глибини і сили.

Надія Люрі в „Бостон Джувіш Таймс" 30-го квітня цього року писала про нього знову як про російського маляра, Реагуючи на це, Марта Базюк з Українського Гарвардського Дослідчого Інституту, навела повний лист Архипенка з нагоди відслонення скульптури Тараса Шевченка, де він дав вислів своїм гарячим українським патріотичним почуванням і закликав інших ці почування плекати.

Пригадати українській громаді річницю з дня народження Архипенка та його творчість взяла на себе д-р Оксана Безручко-Росс, яка до цієї пори вже дала доповіді в ряді міст для української та американської публіки. Викладаючи історію мистецтва вже понад тридцять літ в різних американських університетах, вона — учениця Архипенка, на тему його творчости захистила свою докторську дисертацію.

Ціллю доповіді, що її д-р Безручко-Росс виголосила 19-го вересня у Дітройті, було представити вплив Архипенка на мистецтво XX століття. Доповідь, ілюстрована прозірками його творів та інших йому сучасних мистців, які творили в такому самому стилі, познайомила глядачів із їхнім зовнішнім видом. Створилось, однак, враження, що сама творчість Архипенка була представлена дещо запобіжно. Революційність в зображенні людської постаті, в першій мірі жіночої, де головний натиск поставлено на основну конструкцію тіла, а не на зовнішній вигляд, впровадження простірних прогалин, цілковите усунення настроєвости — всі ці притаманності його творчости, не були вистачаючо наголошені.

Хотілося б почути більше про суть його творчости, щоб ми не мали сумнівів щодо епохальної ролі Архипенка в скульптурі нашого століття і правильно розуміли неприхильні про нього статті, дивлячись на це хто їх пише і хто їх виголошує.

(Закінчення на стор. 3)

ТИСЯЧОЛІТТЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Тут в неділю, 25-го жовтня ц.р., відбудеться урочисте започаткування святкувань Тисячоліття Християнства в Україні в українській католицькій церкві св. Юра о год. 11-ій перед полуднем. Владика Василь Лостен відправить Архиєрейську Літургію Подяки та довершить посвячення мистецького розпису церкви св. Юра. Урочистий обід о год. 1:30 по полудні в авдиторії школи св. Юра, на який треба зголошуватись у парафіяльному бюрі телефонуючи на число (212) 674-1615.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Василь Витвицький

ВАСИЛЬ БАРВІНСЬКИЙ

(1888 - 1963)

I.

Музичні кола, а з ними й ширші прошарки нашого культурно-громадського життя, стоять напередодні замітної дати: сторіччя з дня народження Василя Барвінського, визначного композитора, піяніста, музикознавця й музично-громадського діяча. Він один з головних будівничих української музичної культури XX сторіччя, один з тих, які своєю творчістю і багатогранною діяльністю значно збагатили, зміцнили і прискорили музичний процес на наших землях.

Василь Барвінський народився 20-го лютого 1888 року. Прийшов на світ у родині, в якій музичне мистецтво мало високу ціну. Батько, Олександер Барвінський, втримував близькі взаємини з композитором Миколою Лисенком, бував у нього в Києві і довгий час листувався з ним. У своїх спогадах Василь Барвінський згадував, як 1903 року він сам мав змогу стрінутися з Лисенком таки в домі своїх батьків.

„Пригадую, коли я, приступаючи до композитора з почуттям найвищого подиву і майже боязни, хотів поцілувати його руку. Та Лисенко, стиснувши мені руку, заявив: „Я не пан-отець, щоб мені цілувати руку"

Після того, як я переграв йому кілька фортепіянових творів, заохочував мене до витривалої праці в цьому напрямі". („Українська Музика", 1937, ч. 9-10).

Знову ж мати композитора, Євгенія Барвінська, була піяністкою, ученицею Кароля Мікулі визначного вчителя і директора консерваторії у Львові. Коли на самому початку 1891 року прийшло до заснування співочого товариства Боян у Львові, Євгенія Барвінська стала його диригенткою поруч з Анатолем Вахняниним. Немає сумніву, що мистецька діяльність матері мала вплив на раннє пробудження музичного обдарування сина, як і на те, що його відразу спрямовано на музично-професійний шлях. Не менш замітне середовище, до якого спрямувався юний музика. Він подався не у Відень, що був тоді неначе музичною столицею Европи, а в слов'янський центр — Прагу. Це стало почином і прикладом для цілого ряду музик, які разом створили в українській музиці своєрідну „празьку" школу.

Вернувшись з Праги, Барвінський став з 1915 року працювати директором, а одночасно й учителем Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові. Його багатолітня вчительська праця дала незвичайні висліди. Згадати б, що до ряду його учнів належали: Зіновій Лисько, Антін Рудницький, Микола Колесса, Роман Савицький, Дарія Гординська-Каранович, Богдан Пюрко і багато інших. Рівночасно Барвінський працював як музикознавець і музичний рецензент. З його більших праць варто згадати „Огляд історії української музики" (1937), що був частиною широко закроєної „Історії української культури", видання І. Тиктора. Дуже активна була співпраця Барвінського з журналом „Українська Музика", який почав появлятися 1937 року. В музично-професійних колах наш композитор втішався не тільки високим авторитетом, але й загальною пошаною і приязню. Одним з виявів цього був вибір його головою Союзу Українських Професійних Музик.

Першою і головною рисою Барвінського-композитора було перенесення точки тяжіння з вокальної музики на інструментальну. Це виявилося відразу у його ранніх фортепіянових камерних творах. У роках 1910 - 1912 він виступав у Львові з виконанням своїх фортепіянових прелюдій і фортепіянової партії свого тріо а-моль. На тогочасних слухачів його музики зразу повіяло чимсь новим, свіжим, небувалим. Про це писав згодом свідок тих виступів Станислав Людкевич:

„Це ж тоді саме родилася і будилася вперше у нас в Галичині оригінальна українська фортепіянно-камерна музика, яка у Лисенка та інших піонерів нашої музики не встигла ще дійти до повного виразу і виявити своє оригінальне обличчя". (Стаття була надрукована в щоденнику „Діло", Львів, 1938 ч. 47).

Одночасно вже у ранніх творах Барвінського появилася друга замітна риса, а саме багатство, різноманітність і кольоритність гармонічних засобів його музичної мови. Продовжуючи традиції встановлені Миколою Лисенком, Барвінський пильно прислухувався до української народної музичної творчости, старуючись схопити її найбільше суттєві риси.

Для композиторського профілю Василя Барвінського прикметне його відношення до музичного модернізму, який саме на початку XX століття набирав щораз ширшого й голоснішого розмаху. В основі проявів цього руху було стремління до радикального відкинення критеріїв і вартостей переданих традицією, до експериментування і — за всяку ціну — шукання нових шляхів, нових можливостей. Барвінський не затикав своїх вух від звуків новітньої музики, але й не переймав її проявів за своє беззастережне „вірую". Власне поєднання переданого з новітнім, уміння творити нове, не відкидаючи традиційного — це й є одна з основ творчости нашого композитора. Додати б, що того роду естетично-світоглядова постава не була відокремленою. Навпаки перші десятиліття цього століття були в тогочасному музичному світі добою цілого напряму, який вписався в історію музики як доба неоромантизму.

У прямій суперечності до таких передових представників музичного модернізму, як Ігор Стравінський, Барвінський не міняв своєї музичної мови від одного періоду до наступного, а навпаки був і назавжди залишився вірним собі. Це доволі рано підхопила і підкреслила музична критика. У згаданій вгорі статті з 1938 року С. Людкевич писав:

„Як правдивий, непідробний талант з божої ласки, Барвінський вже в заранні творчости виявив яскраво своє мистецьке обличчя і зберіг його досі".

У тому самому часі Зіновій Лисько підкресляв:

„Про глибину, щирість і віру у свої естетичні-музичні переконання свідчить факт, що Барвінський остається все той самий". („Українська Музика", лютий 1938).

У своїй рецензії з вечора сольоспівів Барвінського у виконанні співачки М. Сабат-Свірської і піяніста Нестора Нижанківського Роман Савицький висловлював свою думку такими словами:

„Ані одна нотка в його композиціях не є зайва, а кожна нотка-це окремий світ, якого Василь Барвінський не віддав би за гори золота". („Українська Музика", червень 1938).

У біографії Василя Барвінського окремо виділяється рік 1938 як особлива і пам'ятна дата. На той рік припало було його 50-ліття, а одночасно 30-ліття композиторської творчости. Львівські музичні кола проголосили цілий той рік роком Барвінського. Відбувався цикл концертів з творів ювілята, при чому першим був концерт камерної музики, у програмі якого виконано обидва фортепіянові тріо і фортепіяновий секстет. Другим був згаданий вгорі вечір сольоспівів, а третім концерт фортепіянової музики у виконанні піяніста Романа Савицького. Заключний концерт мав ширший музично-громадський характер. У його музичній частині взяли участь два львівські хори, чоловічий хор „Бандурист" та мішаний „Студіо-хор", обидва під керівництвом Миколи Колесси. Особливою точкою програми була Соната для віольончелі й фортепіяну, яку виконали син композитора Іван Себастіян і дружина Наталія. У своєму звіті з цього концерту Зіновій Лисько писав про справжню повінь привітів (80), які прийшли були від різних установ та організацій, включаючи сюди й почесний докторат Українського Вільного Університету в Празі.

Замітно, що навіть львівське польське радіо, яке звичайно було глухе на українські музичні події, цим разом відгукнулося і влаштувало обремий Барвінському посвячений концерт, передаваний зі Львова на цілу Польщу. Знову ж „Українську рапсодію" нашого композитора вмістила в програму одного зі своїх концертів львівська симфонічна оркестра.

Продовження буде.

У МЕТРОПОЛІТАЛЬНОМУ музеї в Ню Йорку відкрито в неділю, 4-го жовтня ц.р., виставку картин під назвою „Американський Рай: Світ школи Гадсонської ріки". Завідуючі музеєм не можуть надивуватися чому збірка 88 картин американських мал .рів в половини XIX століття приваблює великі маси відвідувачів. Виявляється, що захоплення природою відроджується, а ці картини зображують величність і стихійність ріки та красу її мальовничої природи в минулому.

100-ліття народин...

(Закінчення зі ст. 2)

Д-р О. Безручко-Росс серед організаторів вечора присвяченого О. Архипенкові. Зліва: інж. Зенон Чорній — імпрезовий референт, інж. Любомир Гевко — голова ТУІА, Дітройт, Наталка Гевко, д-р О. Безручко-Росс, Віра Андрушків — голова українського відділу у Вейнському університеті та мгр Володимир Баран — заступник голови Українського Культурно-Громадського Клюбу.

Використовуючи присутність д-р Безручко на нашому терені, Студентський Клюб при Вейнському університеті та Студентський Клюб Мишигенського університету в Ен Арборі, влаштували також її доповідь. Крім українських студенттів були там рівно ж студенти мистецьких факультетів інших національностей, так що доповіді ці мали дуже помітний успіх.

Відчит зорганізований Товариством Українських Інженерів, Культурно-Громадським Клюбом та Відділом Українських Студій при Вейнському університеті був початком суспільних імпрез осіннього сезону.

Повість про...

(Закінчення зі ст. 2)

думку, найзріліший твір розповідного жанру Володимира Мерещака. Тут він досягнув глибини ліризму в переживаннях заведеної в житті молодої людини на могилі її милого. А все ж таки така поведінка дівчини, зформованої у практичному, навіть прагматичному, американському світі, виглядає неправдоподібною. Автор не вберігся зрештою від неспівмірної ідеалізації головних персонажів твору, що нагадує літературні методи доби сантименталізму, з типічною атмосферою довкола „Марусі". Квітки-Основ'яненка. В суто-реалістичних рамках цієї повісти Мерещака його односторонній підхід до психічного складу характерів Нусі і Богдана нарушує елементи життьової правди. Авторові треба вистерігатися стереотипности в характеризації дійових осіб. А все ж, без уваги на цю недостачу архітектоніки твору, він має свою вартість. Слушно завважив мовно-літературний редактор „Дівчини з Америки", Микола Дупляк, що ця повість варта уваги читачів кожного віку. Вона справді зворушує трагічним збігом обставин долі та ставить перед очі читачів складну проблему місця й ролі у своєму й чужому середовищі американських громадян української національности.

Таємниці...

(Закінчення зі ст. 2)

мецькі історики і письменники.

Про це пов'язання Р. Гесса із авантюрничою леґендарною постаттю з минулого сторіччя писав головний редактор почитного тижневика „Дер Шпіґель", Рудольф Авґштайн, де також появилися незвичайно цікаві записки французького військового капеляна, який від 1977 до 1986 року кожного тижня мав право відвідати самітного в'язня у Шпандау. Ці його записки вказують на симпатію, яка нав'язалася поміж в'язнем, а його духовником, про глибоко інтеліґентні розмови, що велися французькою мовою, а передусім про завзяття з яким французький священик боровся за звільнення цього, який був під його духовною опікою. У цих записках, з датою травня 1983 року, читаємо гірке ствердження, що Гесс саме розпочав 43-ий рік ув'язнення і з тим 90-ий рік життя, і французький духовник дивується як можуть його земляки ще сьогодні обурюватися на невідрадну долю французьких в'язнів за часів корол;івства, в'язнів за часів королівства, а тим часом умовини не змінилися і в XX сторіччі людяність не зробила ні кроку вперед. Але усі зусилля французького священика нічого не допомогли, а його самого звільнено на бажання совєтської влади із цього посту і вислано взагалі з Берліна. Чому так сталося — залишається таємницею, як багато й інших справ зв'язаних із Гессом. Гесс ніколи і нікому не виявив своїх справжніх думок і причин своїх життьових пригод, — і як стверджують европейські журналісти, — одне залишилося певним, що Рудольф Гесс народився у 1894 році в Александрії у Єгипті, а помер в 1987 році в Берліні.

Хто він, однак, на ділі був: фанатик, божевільний, щирий німецький патріот чи хитрий політик досі ніхто з певністю не міг ствердити. Чи виявиться ще колись правда про цього „останнього з моґіканів", чи будуть нас далі годувати здогадними історіями, переконуючи, що все це абсолютна правда?

ДОПОВІДЬ ПРОФ. О. ПРІЦАКА

Ню Йорк. — Тут в приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка, при 63 Четверта аве., в суботу, 17-го жовтня ц.р., о год. 2:30 по полудні, проф. Омелян Пріцак виголосить доповідь на тему „Три основні проблеми Володимирового Хрищення Руси-України: обряд, ієрархія, літурґічна мова"

Дискусійний вечір у Баффало

Заходами імпрезової секції місцевого Відділу УАКРади, українська баффалівська громада започаткувала цьогорічний осінній сезон дискусійним вечором на тему „Об'єднання чи роз'єднання" в неділю, 20-го вересня ц.р., в приміщеннях української православної громади. Всі дотеперішні спроби, ініційовані Управою Відділу УАКРади наладнати співпрацю з місцевим Відділом УККА бодай на зовнішньому відтинку не дали бажаних наслідків.

Дати змогу українській баффалівській громаді ближче запізнатися з нездоровою ситуацією серед нас на терені ЗСА і можливість висловитися в тій справі, місцевий відділ УАКРади в своєму повідомленні зазначив, що контроверсійні думки і участь в дискусії побажані. Основою дискусійного вечора були два короткі реферати з насвітленням витвореної ситуації в українському середовищі, наслідки цього і потребу та можливості наладнання нездорового стану.

Вечір відкрив голова Відділу УАКРади Леонід Царик і представив присутнім запрошених Управою редактора тижневика „Українські Вісті" Михайла Смика і Євгена Стахова, містоголови централі УАКРади. Модератором дискусійного вечора був Ярослав Пришляк.

Оба прелеґенти в коротких доповідях підкреслили не лише потребу, але й історичну конечність стати українській діяспорі разом і однозгідно бодай на фронті зовнішньої політики, бо живемо в часи тотального наступу червоної Москви на все, що українське. Ред. М. Смик сягнув глибоко в нашу історію і навів багато прикладів трагічних наслідків незгоди серед наших керівних чинників. Незгода ця червоною ниткою тягнеться від давніх княжих часів через добу козаччини, через руїну і цілковите знищення-заперечення думки самостійности, через короткий період нашої модерної державної незалежности аж по сьогодні. Тоді, коли очі поневоленої і знищеної всіми „благами" червоного московського режиму України звернені на нас небагатьох, що вирвалися з цього червоного пекла, нас роз'їдає незгода, всюди бракує духа братерства, вирозуміння і пошанування переконань інакше думаючих. Можливо, що окупація Москвою майже всіх українських земель витворить однорідний тип українця і можливо, що там ця незгода вже не так нищитиме наш нарід. Тим, що в Україні відважно стають в обороні мінімальних національних прав, ми не можемо помогти, бо нас роз'їдає незгода. На думку редактора М. Смика, немає такої високої ціни, якої не варто би заплатити за наше об'єднання. А варто би схаменутися, бо, як і колись, „покою ми всі прагнемо, та не в один гуж тягнемо".

Провідною думкою Є. Стахова є потреба створення репрезентації українців Америки. Він коротко з'ясував ситуацію, яка витворилася у світі з приводу змін у Совєтському Союзі і комуністичному Китаї, так звану мирну офензиву Ґорбачова і її вплив на спосіб думання західніх демократій. На нашому українському відтинку посилилася спритно орґанізована чинниками КҐБ наґінка на все, що українське. До своєї акції КҐБісти запрягли і впливові на заході жидівські чинники. Тоді, коли українці Канади зуміли суцільно і об'єднано стати в обороні українського імени, ми в Америці не змогли створити одностайного фронту і, як виглядає ситуація сьогодні, не створимо. Прелеґент коротко перейшов всі спроби об'яднання, зв'язані з тим наради і дискусії, і присутні мали нагоду почути від нього, як одного з учасників тих розмов, чому і хто не хоче поступитися зі своїх позицій. Вимоги демократичної сторони є і будуть: компроміс, толеранція і пошанування думки меншості. Це є підстава, на якій ми повинні договоритися або бодай створити одне тіло для зовнішньої репрезентації. Це було би нашим найкращим досягненням і нашим дарунком роковинам 1000-ліття християнства в Україні і рівночасно найсильнішим ударом по Москві, а нашим братам в Україні на радість.

Присутні ставили прелеґентам питання і висловили свої думки, які в засаді є однозгідними з їхнім закликом до нас всіх стреміти до створення одностайного фронту для спільних зовнішніх виступів, бо цього вимагає від нас сьогоднішня ситуація в цілому світі, а зокрема в Україні. Присутні на залі особи, які обстоюють позиції УККА, твердили, що до такої дискусії треба бути приготованим і що недотягненням вечора є брак прелеґента, який з'ясував би позиції теперішнього УККА і тим зрівноважив би однобічність вечора.

Модератор Я. Пришляк вияснив, що повідомлення про дискусійний вечір було розповсюднене задовго перед 20-им вересня і ті провідні діячі баффалівського Відділу УККА, які хотіли б з'ясувати причини нашого роз'єднання з позицій Визвольного Фронту мали знаменниту нагоду це зробити. В такому випадку, як зауважив один з присутніх, або не було відповідних інструкцій згори, або забракло цивільної відваги боронити своїх позицій перед публікою, яку не зобов'язують інструкції згори.

Відповідаючи на запитання і завваги дискутантів Є. Стахів висунув думку створення сильнішого натиску на наші централі знизу, а такі дискусійні вечори у великій мірі можуть скріпити цей натиск і довести до об'єднання або бодай до координації наших виступів на зовнішньому відтинку.

Довго після офіційного закриття вечора присутні обговорювали поружені прелеґентами теми і причини такого невідрадного стану в нашому громадському житті.

Богдан Пашковський

ЯПОНІЯ ПЛЯНУЄ ЗБІЛЬШИТИ будову своїх нуклеарних реакторів, які до 2030 року повинні збільшити на 60 відсотків електроенерґію, заощаджуючи при тому більйонові витрати на оливну ропу і взагалі оливні вироби, які Японія мусить імпортувати з інших країн, в більшості з Близького Сходу. Під теперішню пору японські нуклеарні реактори продукують 25,680 меґаватів електричної енерґії, або 27 відсотків всього запотребування. Міністерство енерґетики в Токіо поробило усі заходи, щоб приспішити будову електростанцій базованих на нуклеарній силі і для цього Японія має усі технологічні засоби, — заявили представники згаданого міністерства.

ІТАЛІЙСЬКИЙ АВТОР І ФІЛОСОФ Умберто Еко відкрив у Франфурті, Західня Німеччина, один з найбільших книжкових ярмарків, які будь-коли відбувались у світі. У ярмарку беруть участь 7,147 видавництв із 90 країн, які виставили 325,000 книжкових назв. Очевидно, найбільше на виставці є німецьких видавництв (1,910 назв), британський (731 назв) і американських (563 назв).

З глибоким смутком повідомляємо, що дня 10-го жовтня 1987 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

**ВІРА ВОРОНКА
з дому ЗВАРИЧ**

ПАРАСТАС буде відправлений у вівторок, 13-го жовтня 1987 р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Burnadz Memorial Home, 371 Lakeview Ave., Clifton, N. J.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в середу, 14-го жовтня 1987 р. о год. 9-ій рано в церкві св. Миколая в Пассейку, Н. Дж.

Залишені у смутку:

Муж — ВАСИЛЬ
Донька — ЛЮДМИЛА з мужем ПЕТРОМ
Внучка — НАТАЛКА
та ближча і дальша Родина

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо щиру подяку Родині, Приятелям, Знайомим і Всім Тим, які своїми молитвами і численною участю у відправах віддали останню пошану

бл. п.

СОФІЇ ЄЙНА

Дякуємо парохові церкви св. Богоявлення о. Василеві Бучекові, дир. хору „Сурма" інж. Ярославові Матковському та всім хористам за відспівання Служби Божої та Панахид.

За прощальні слова дякуємо п-ні Марії Крамарчук.

Панам Василеві Іванцеві, Романові Куцілеві, Степанові Ольшанському, Петрові Ленчишинові за теплі слова розради.

Дякуємо за квіти п-ву Василеві Іванців і Мері Евансон, Анна Яніцкий і Кен і Дана Яніцкий, Бернії Сузен Ернст, Марія Кулька і родина, Адам і Анна Кисіль, Степан і Анна Окрепкий, Петро і Розалія Єйна, Василь і Зірка Єйна, Василь і Ріта Лесіцкий, Мері і Дік Веккійо, родина Ярослав Гнатків і Ярослав Фічко, Мері Лівінґстон з родичами, Фамілія Харамбура, Любомир і Аня Ґалуґа, Хор „Бурлака" — Торонто.

Дякуємо за пожертви на Служби Божі п-ву: Сем і Дженевів Маркіз, Михайло Ковба з дружиною, Петро і Марія Лешчишин, Родина Кужіль, Славко і Шері Благий, Петро Єйна, Анна Смеречинська, Любомир Шміґель, Василь і Зірка Єйна, Марія Крижанівська, Рома і Тарас Шот, Володимир і Мирося Приймак, Тарас і Марія Кахникевич, Олена Харамбура, Родина Василь Бездух, Михайло й Іванна Терлецький, Олекса Лобас, Роман Куціль, Борис і Іванка Губка, Володимир Юськів, Іван Мойсей, Софія Шевчук, Іван Фединишин, Галя Стернюк, Роман і Оля Костюк, Союз Українок Відд. 47, Евстахій Бедрій.

Рівнож дякуємо Всім за сердечні вислови співчуття та моральну піддержку.

Дякуємо Всім за пожертви в пам'ять Покійної:

на ГАРВАРДСЬКИЙ ПРОЄКТ:

по 100.00 дол. — Михайло Єйна, Микола й Анна Єйна;
по 50.00 дол. — д-р Татіяна Дідошак, Любомир і Аня Ґалуґа;
по $35.00 дол. — український хор „Сурма";
по 30.00 дол. — Стефан Ольшанський, Анна Капітан, Оксана і Евген Кулик;
по 25.00 дол. — Анна Кісіль, Михайло і Наталія Слободинські, Василь і Ріта Кісіль, Михайло Малинівський, Іван і Наталка Олексин, Петро й Андрій Яріш, Анастазія Смеречинська;
по 20.00 дол. — Теодозій і Галя Пришляк, В. Колб, Михайло і Катерина Лялька, Марія Холєвчук, Володимир і Мирося Приймак, Богдан і Марія Чолач, Роман і Галя Білик, Михайло Лесів, Марія Крамарчук, Олена Харамбура, Надя і Роман Трач, Василь Єйна;
по 10.00 дол. — Д. Пандіна, Ч. Мекнамара, Відділ Провидіння ч. 225, Богдан і Лідія Хомяк, Володимир Сверида, Б. Нол, Стефанія і Леся Телега, Люба і Роман Домбчевський, Ростислав Шутер, Володимир і Слава Зелез, Меланія Дмитрів-Боднар, Анна й Іван Боднар, Марія і Тарас Кахникевич, Володимир Цюга, Марія і проф. Омелян Омецінський, Зенон і Ізабелла Омецінський, Марта Крамарчук;
по 5.00 дол. — п-ні Галя Стернюк, Анна Васьків, І. і М. Кеят.

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД:

40.00 дол. — Марія Крижанівська;
25.00 дол. — Марко Лонкевич;
20.00 дол. — Роман Куціль;
по 10.00 дол. — Петро і Марія Лешчишин, Марта Крамарчук, Роман Боднар, Роман Костюк, Ярослав Матковський, Володимир Колцьо.

На УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

25.00 дол. — Ярослав і Ольга Городецький.

На УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР у Філядельфії:

25.00 дол. — Орест і Меліта Мартинович.

Ще раз дякуємо Всім, що разом з нами відвели нашу Дружину, Маму, Бабцю і Прабабцю на Вічний Спочинок.

Муж — МИХАЙЛО
Син — МИКОЛА з дружиною АННОЮ
Внуки — ІГОР, ОРЕСТ з дружиною ЛИН, БОГДАН, МАРУСЯ
Правнучка — ТАСЯ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 3-го жовтня 1987 р. відійшов у Вічність наш Дорогий
ЧОЛОВІК, БАТЬКО, ДІДУСЬ, ПРАДІДУСЬ І ДЯДЬКО

бл. п.

**Анатолій Васильович
Калиновський**

нар. 22-го серпня 1901 р. на Чернігівщині.

У глибокому смутку:
дружина — СОФІЯ
дочка — ГАЛИНА з чоловіком РОМАНОМ
внук — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною ХРИСТИНОЮ та дітьми АДРІЯНОМ І СТЕФАНОМ
внучка — ТАМАРА з чоловіком ПАТРИКОМ І ЯРЕМОЮ
племінниці — ГАНУСЯ ПАЛІЄНКО І ЛЕСЯ ПАВЛЕНКО з родинами

Тлінні Останки спочивають на цвинтарі св. Гробу у Рочестері, Н. Й.

КИТАЙСЬКА АДМІНІСТРАЦІЯ в Тибеті наказала усім закордонним кореспонедитам і фоторепортерам негайно покинути Тибет після того, як ситуація в цій окупованій країні стає чимраз більше напруженою у зв'язку з політичними антикитайськими демонстраціями і вимогами про виведення окупаційної китайської армії та відновлення самостійности Тибету. На протязі двох останніх тижнів у зударах з поліцією і військовиками загануло 14 осіб. Директор в центральному уряді для тибетських справ Ю. Вужен заявив закородниним кореспондентам у столиці Тибету Льгаза, щоб вони на протязі 48 годин покинули „цю частину країни", якщо не хочуть наразитись на покарання. При тому Вужен нарікав на американських, британських, італійський й німецьких журналістів, що вони не придержувались інструкцій і дуже часто порушували встановлені військовими командуванням приписи, щоб тільки отримати потрібні інформації про виступи тибетців проти китайців.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ПОГОДИВСЯ доставляти Греції природний газ, який повинен замінити дізельну оливу і тим самим знизити кошти опалу будинків і відприужити ситуацію, яка існує між урядом прем'єр-міністра Андреаса Папандреу і робітничими спілками. Грецьке міністерство будівництва заповіло будову 700-кілометрового газового проводу, кошти будови якого виноситимуть один більйон долярів. Покищо невідомо, яким способом Греція збирається фінансувати цей великий і коштовний проєкт. Совєтський міністер торгівлі Веньямін Королєв запропонував Греції всяку допомогу у здійсненні цього пляну.

ТРІЮМФАЛЬНІ ВИСТУПИ МОЛОДИХ БАНДУРИСТІВ З НЮ ЙОРКУ В ПІВДЕННІЙ АМЕРИЦІ

Як уже повідомляла українська преса в діяспорі, завдяки енергійним заходам адміністратора Школи Бандуристів Миколи Чорного, 13-го серпня ц.р. вирушила з Ню Йорку до Південної Америки, себто до Арґентини і Бразилії, Молода Капеля Бандуристів — 9 бандуристок і 6 бандуристів.

15-го серпня Капеля Бандуристів виступила з великим успіхом у містечку Беріссо, на віддалі 60 кілометрів від столиці Арґентини Буенос Айресу. Наступного дня, в неділю, 16-го серпня, з таким самим великим успіхом Капеля виступила у місті Буенос Айрес, у великому театрі „Ель Колісео".

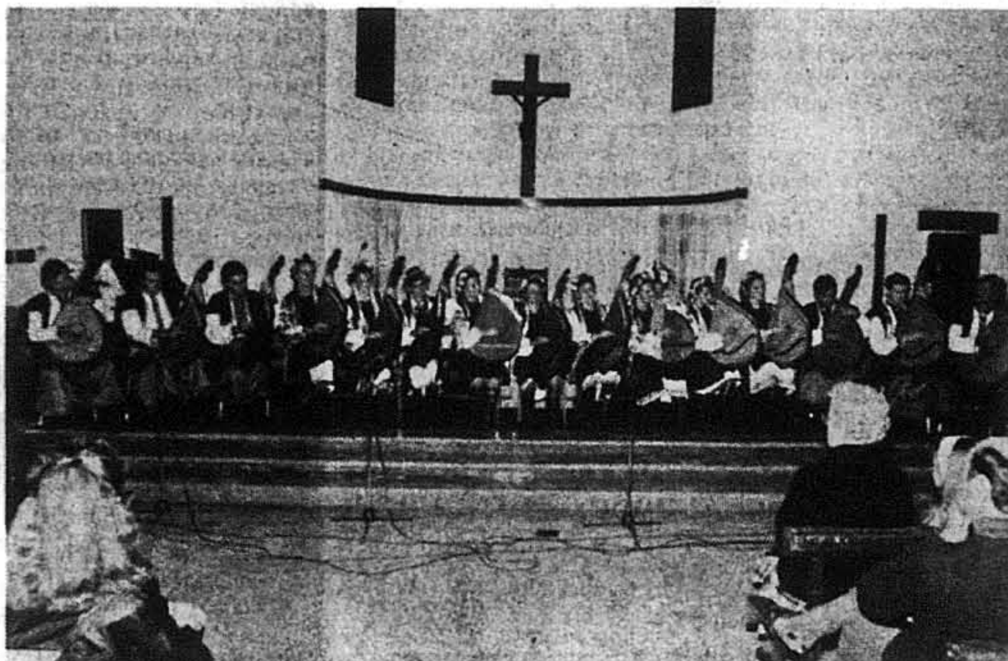
У понеділок, 17-го серпня, в Арґентині було державне свято. В той день Молода Капеля виступила також з великим успіхом у столиці провінції Місіонес Посадас. Місто це є на віддалі від Буенос Айресу коло 1,500 кілометрів, вже близько Парагваю і Бразилії.

Члени Молодої Капелі Бандуристів поклали вінок до пам'ятника Т. Шевченка у Буенос Айресі.

Наступного дня, у вівторок, Молода Капеля загостила до містечка Обера в цій самій провінції. Хоч був будній день, все ж таки зібралася досить чисельна публіка. Всюди молоді бандуристи були нагороджені бурхливими оплесками.

19 серпня, в середу, Молода Капеля переїхала до Бразилії і мала нагоду оглянути чудові водоспади Іґвазу.

Капеля бандуристів виступає у найбільшій катедрі міста Посадас, Арґентина.

22 серпня, в суботу, Молода Капеля Бандуристів виступила з величезним успіхом у місті Прудентопіль, на віддалі від столиці провінції Парана, Курітиба, понад 200 кілометрів, взявши участь перед тим в урочистім посвяченні будівель площі „Україна" і під пам'ятник Т. Шевченкові. Весь виступ Молодої Капелі передавався через місцеву радіовисильню „Радіо Еспеpанса". Влаштовані були для бандуристів гучні прийняття. Виступала в програмі також місцева капеля.

23 серпня, в неділю, відбувся величавий виступ Молодої Капелі в місті Курітиба в просторій залі Українського релігійно-культурного центру „Полтава". Заля, яка може вмістити біля 2,000 осіб, була переповнена. Серед присутніх були посолка Вера Вічимишин-Ажіберт, її муж посадник міста Прудентополя д-р Жільберто Ажіберт, Петро Вітрук, голова об'єднання Т-вів прихильників ДЦ УНР в екзилі, голови місцевих культурно-освітніх організацій, отці, монахині, сестри і катехитки та інші гості, а також голова фундації ім. Т. Шевченка з Буенос Айрес і його дружина Наталія Бундза.

З огляду на непередбачену відсутність Владики Єфрема Кривого (похорон у Прудентополі), відкрив концерт д-р Михайло Рубінець, голова представництва на Бразилію Уряду Української Республіки в екзилі.

Описати виступи Молодої Капелі Бандуристів з Ню Йорку не вистачає слів. Кілька разів публіка оплескувала бандуристів стоячи і довго-довго.

Коли говориться про бандуру і бандуриста, завжди є уява, що такі бандуристи — це вже старші люди, з довгими вусами і з лисиною або чубом аж по пояс, які виспівують своїм вже хриплим голосом різні „думи", похоронні мелодії. А яка несподіванка була цей раз. Не дарма капеля назвала себе „Молодою". Бо спр...ді так воно було. Всі бандуристи і бандуристки — це молоді хлопці і дівчата, а які чудові і веселі мелодії грали і співали!

Владика Єфрем Кривий дякує бандуристам за гарний концерт.

Не менший успіх мали також і місцеві аматори — вокальний ансамбль під керівництвом маєстра Івана Вовка, директоркою якого є Реґіна Шпак-Рубінець, культурно-освітня референтка представництва ДЦ УНР в екзилі. І ця нова місцева сила з Курітиби, яка виступала в програмі разом з Молодою Капелею Бандуристів з Ню Йорку, не зважаючи на коротке існування, була нагороджена гучними і тривалими оплесками.

Вже в другій половині програми прибув з поворотом з Прудентополя Владика Єфрем, який, вийшовши на сцену, короткими, але дуже зворушливими словами привітав молодих бандуристів і бандуристок.

Закрив концерт інж. Амброзій Хома, який говорив дуже гарно, але, на жаль, по-португальськи, і наші гості зі ЗСА та Канади його не розуміли.

Велика заслуга за таку гарну організацію цього величавого виступу Молодої Капелі належиться Іванові Кутинському, директорові новозаплянованого товариства українських бандуристів у Бразилії. Він — колишній учень першого організатора бандуристів у Курітибі Івана Бойка. На Івана Кутинського і його сестру Іренею випала ціла організація цього величавого концерту, що відбувся з таким гарним успіхом.

Від місцевого нового Т-ва бандуристів обдаровано букетами квітів мистецького керівника Молодої Капелі Тараса Павловського і мистецького керівника вокального ансамблю Івана Вовка.

Не менш зворушливим було, коли посолка Вера Вічимишин-Ажіберт вийшла на сцену і особисто вручила букети квітів для Капелі Бандуристів і для маєстра Івана Вовка, привітавши окремо кожну бандуристку і бандуриста.

Д-р Михайло Рубінець

АНСАМБЛЬ „ЛЕМКОВИНА" ЗАЧАРУВАВ ТОРОНТО

Неділя, 27-го вересня ц.р., була днем тріюмфу лемківської пісні. Приїзд мистецького колективу „Лемковина" (приблизно 50 осіб) до Торонто викликав небувалий ентузіязм серед усіх торонтян, особливо серед „колишніх" лемків. Коли ж взяти під увагу факт, що члени „Лемковини" живуть у 17-ох різних місцевостях, від Криниці почавши аж до Сянока, а декілька осіб з ансамблю доїжджає на проби хору аж з воєвідств лігницького та вроцлавського, то перед цими любителями української пісні всі ми, тут у Торонто, мусіли в пошані склонити свої голови.

Диригентом і музичним керівником „Лемковини" є Ярослав Трохановський, якого можна також назвати й засновником цієї одиниці; „старостує" „Лемковиною" Петро Трохановський; організаційним керівником являється Юліян Нецьо; Павло Стефановський — це конферансьє „Лемковини" та автор триптиху „Молитва до Шевченка" та „Ще помним Лемківщину".

„Лемковина" має чимало добрих солістів і артистів. Вистарчило, для прикладу, два-три помахи смичком рукою Василя Адамяка, і уся публіка заходилась від сміху; коли ж рецитував „Молитву до Шевченка" автор її Павло Стефановський, то багатьом учасникам концерту покотилися з очей сльози.

Репертуар пісень такий, як і лемківська доля: часами пробиваються із пісні акорди радости та захоплення життям; часами тривожать вашу душу трагедійні тони, але вкінці тріюмфує таки лемківський упертий оптимізм. Прослухавши тільки пісню „Гори наші", котрою започатковано концерт, слухач відразу зрозуміє до кого належать Карпати; коли ж співається про коня, то ви чуєте як вперто чвалає цей кінь по лемківських проваллях, несучи на своїм хребті тверду лемківську долю; коли ж слухаєте пісню „Тяжко жити на чужині", то перед вашими очима з'являється уся трагедія повоєнної Лемківщини.

Ансамбль також відспівав в'язанку польських народних пісень. Нашим „патріотичним" слухачам час уже зрозуміти, що кожна гарна пісня втішається широким міжнародним статусом. Згадати б тільки нашу пісню „Реве та стогне Дніпр широкий", якою насолоджуються усі народи світу, включно з росіянами й поляками. До того „Лемковина" приїхала з Польщі і її зобов'язують певні правила поведінки за кордоном.

„Лемковина" напевно запам'ятає собі як щиро вітали її в Торонто й може ще раз завітає до нас. Українці Торонто повинні відплатитися „Лемковині" за ці два мистецькі виступи: допоможім нашим братам у Польщі закінчити успішно будову гуртожитку в Білому Борі, де перебуватиме наша студіююча молодь.

В. Сірський

КОНЦЕРТ В ЙОНКЕРСІ

Йонкерс, Н.Й. — Тут в неділю, 18-го жовтня ц.р., о год. 4-ій по полудні в авдиторії школи Сондерс, при 145 Памер ровд, парафіяльний комітет української католицької церкви св. Михаїла для відзначення 1000-ліття Хрищення України влаштовує святочний концерт української духовної музики у виконанні хору „Думка" з Ню Йорку під орудою Семена Комірного та фортепіяновому супроводі Тетяни Поташко.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ЖОВТНЯ 1987 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-го Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Просимо взяти участь. На зборах буде пояснення до нових грамот життєвого забезпечення. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЖОВТНЯ 1987 р.

Парма, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. Ів. Франка 334-го Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фінансового секретаря при 3324 Торінґтон вул., Парма, Огайо. Проситься членів прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Б. Задорецький, рек. секр.